

Milieueffectrapportage actualiteiten

VMR Actualiteitendag 2022

Marcel Soppe

1

Wet- en regelgeving

Tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken (TOW)

- Stb. 2022, 181; inwerkingtreding: 1 juli 2022
- TOW = reactie op de Delfzijl Zuid-uitspraak (ABRvS 30 juni 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1395)
- vanwege Delfzijl Zuid-uitspraak blijven windturbinebepalingen Activiteitenbesluit milieubeheer buiten toepassing voor bestaande windturbineparken
- m.n. geluid, slagschaduw en externe veiligheid
- rechtvacuüm over hinder die bestaande parken mogen veroorzaken
- geen helder juridisch kader toezicht en handhaving voor bevoegd gezag

2

Wet- en regelgeving

Tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken (TOW)

- derhalve ook rechtsonzekerheid voor o.a. omwonenden
- TOW ziet op bestaande windturbineparken (ten minste drie windturbines)
- bestaand = omgevingsvergunning milieu + planologisch toestemmingsbesluit uiterlijk op 30 juni 2021 verleend
- kern: zolang voor toestemmingsbesluiten sinds 30 juni 2021 geen wijziging van kracht is geworden, “herleven” de windturbinebepalingen in het Activiteitenbesluit milieubeheer
- TOW voorziet daartoe voor windturbineparken in nieuwe paragraaf 3.2.3a Activiteitenbesluit milieubeheer; inhoudelijk gelijk aan paragraaf 3.2.3

3

Wet- en regelgeving

Tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken (TOW)

- onder Omgevingswet soortgelijke regeling (neergelegd in het Besluit activiteiten leefomgeving)
- tijdelijke regeling: tot 1 juli 2025
- dan zal het lopende (plan)mertraject voor de windturbinebepalingen zijn afgerond en zullen nieuwe algemene milieuregels voor windturbineparken zijn vastgesteld
- TOW niet voorafgegaan door plan-MER
- strijd met smb-richtlijn?
- nota van toelichting: TOW = plan of programma in zin smb-richtlijn, maar niet kaderstellend; gaat om regeling voor reeds bestaande (vergunning)besluiten

4

Wet- en regelgeving

Tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken (TOW)

- advies Afdeling advisering RvState: de facto ongewijzigde voortzetting windturbinebepalingen zonder dat alsnog plan-MER is gemaakt; twijfel of dit in lijn met smb-richtlijn is; "*Het oordeel daarover is uiteindelijk echter aan de (Europese) rechter*"
- indien TOW de gevolgen van het Europese "gebrek" niet ongedaan maakt, is er volgens advies RvState in feite een opschorting van het Unierecht
- mag alleen bij wijze van uitzondering en om dwingende redenen
- in reactie op advies is nota van toelichting aangepast

5

Wet- en regelgeving

Tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken (TOW)

- hoofdstuk 3 bevat dwingende redenen: 1) bieden adequate milieubescherming voor m.n. omwonenden windturbineparken; 2) rechtszekerheid (onder welke voorwaarden mogen parken in werking zijn);
- (deels) geleund op nooddecreet Vlaams Gewest (in reactie op Nevele-/Vlaem II-arrest); dit decreet is door Grondwettelijk Hof van België geaccordeerd

6

Jurisprudentie

ABRvS 1 juni 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1545 (mer-beoordeling uitwerkingsplan Castricum)

- uitwerkingsplan 30 woningen
- besluit kolom 4 D-11.2
- geen overschrijding drempelwaarde kolom 2
- vormvrije mer-beoordeling
- alleen nader kijken naar milieueffecten 30 woningen
- voor het (moeder)bestemmingsplan is al naar de milieueffecten van het totaal in het plangebied te realiseren woningen gekeken
- vraag: hoe verhoudt zich dat tot de 'eerste ruimtelijke plan'-jurisprudentie (zie bijvoorbeeld ABRvS 24 maart 2021, ECLI:NL:RVS:2021:639)?
- moederplan dateert uit 2011; geen noodzaak om in cumulatie naar gewijzigde omstandigheden te kijken?

7

Jurisprudentie

ABRvS 25 mei 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1494 (mer-(beoordelings)plicht biomassavergassingsinstallatie Oss)

- biomassavergassingsinstallatie voor vergassing houtchips
- herkomst hout is niet bekend; enkel duidelijk dat er sprake is van onbehandeld hout
- onvoldoende voor stelling dat geen sprake is van een afvalstof (zie voor toetsingskader ABRvS 1 september 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1939)
- er is sprake van niet-gevaarlijke afvalstoffen ex kolom 1 van C-18.4 Besluit mer
- ook sprake van verbranding of chemische behandeling ex kolom 1 C-18.4 Besluit mer?

8

Jurisprudentie

ABRvS 25 mei 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1494 (mer-(beoordelings)plicht biomassavergistingsinstallatie Oss) II

- ja, er is sprake van chemische behandeling; door toevoeging stoffen ontstaan nieuwe chemische verbindingen die leiden tot het eindproduct (aardgas)
- of er sprake is van verbranding wordt in het midden gelaten
- overschrijding drempelwaarde “activiteit betrekking op capaciteit meer 100 ton per dag”?
- bepalend is totale hoeveelheid houtchips die dagelijks wordt gebruikt
- stap 1 is drogingsproces (maakt ook onderdeel uit van installatie); meer dan 100 ton houtchips per dag worden gedroogd
- dat na droging dagelijks 72 ton houtchips worden vergast is niet bepalend
- directe mer-plicht op basis van C-18.4

9

Jurisprudentie

ABRvS 13 april 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1082 (raadplegen instanties plan-mer-beoordeling; Texel)

- plan-mer-beoordeling
- art. 3 lid 3 aanhef sub a en b Besluit mer: daar bedoelde bestuursorganen en instanties moeten worden geraadpleegd (o.a. aantal ministeries)
- daaraan wordt voldaan als de aanmeldnotitie mer wordt toegezonden met het verzoek voor een bepaald tijdstip te reageren. Niet relevant of er daadwerkelijk een reactie wordt gegeven

10

Jurisprudentie

ABRvS 23 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:581 (gezondheidsrisico's geitenhouderij in mer-beoordeling ; Zwartewaterland)

- OBM verleend voor melkgeitenhouderij
- VGO-rapporten RIVM die t.t.v. bezwaar bekend waren geven geen algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten gevolgen over de oorzaak van gezondheidsrisico's voor omwonenden van geitenhouderijen
- vanwege ontbreken algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten is besluit dat geen MER nodig is niet onrechtmatig
- appellanten verwijzen ook naar RIVM-rapport "Veehouderij en gezondheid omwonenden III, Longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen in Gelderland, Overijssel en Utrecht" van november 2019;
- dit dateert van na bezwaar en behoefde daarom niet te worden meegenomen
- echter volgt uit ABRvS 2 april 2021, ECLI:NL:RVS:2021:694, dat de uitkomst dan geen andere zou zijn geweest

11

Jurisprudentie

ABRvS 15 december 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2839 (alternatieven in MER ; Oostellingerwerf)

- bevestiging dat onder meer de doelstelling van de initiatiefnemer bepalend is voor wat een redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatief in MER is;
- MER voor bestemmingsplan motorcrossterrein 11 ha;
- appellanten vinden dat in MER ook alternatieve locaties van minder dan 11 hectare onderzocht hadden moeten worden
- Afdeling oordeelt van niet vanwege doelstelling
- KNMV-wedstrijden organiseren en parkeren eigen terrein
- dat vereist circa 11 ha omvattend terrein

12

Jurisprudentie

ABRvS 15 juni 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1702 (Omgevingsvergunning aanpassen hoogspanningsmasten; Almere)

- voor vrijwillige mer gelden geen wettelijke regels
- als er een MER wordt gemaakt in de situatie dat er (vormvrije) mer-beoordeling nodig is, is er geen sprake van een vrijwillige MER
- dan moet er worden voldaan aan wettelijke mer-eisen
- legalisatie feitelijke situatie = wijziging van een activiteit in zin Besluit mer
- verhoging bestaande masten (0,5 - 24,5 mtr) is wijziging in zin Besluit mer
- verhoging bouwhoogte bedrijven bedrijventerrein is dat (soms) niet, aldus ABRvS 24 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1467
- Afdeling oordeelt dat aard van mastwijziging anders is dan bouwhoogte wijziging bedrijven op bedrijventerrein
- vervangen bestaande masten door wintrackmasten gelet op doelstelling van TenneT geen redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatief in MER

13

Jurisprudentie

HvJ EU 22 februari 2022, ECLI:EU:C:2022:102 (kaderstelling plannen en programma's; Duitsland Inntal)

- aanwijzingsbesluit beschermd landschap = plan of programma in zin smb-richtlijn
- betrekking op in bijlagen I en II bij de mer-richtlijn genoemde projecten
- in het plan/programma (aanwijzingsbesluit) wordt voorzien in een vergunningplicht
- uitsluitend gereguleerd dat vergunning kan worden verleend als het beoogde project het karakter van het gebied niet verandert en niet indruist tegen het beschermingsdoel van de aanwijzing; eventueel onder toepassing compensatie
- aanwijzingsbesluit kan invloed hebben op de locatie van projecten mer-richtlijn

14

Jurisprudentie

HvJ EU 22 februari 2022, ECLI:EU:C:2022:102 (kaderstelling plannen en programma's; Duitsland Inntal)

- niet voldoende gedetailleerde regels over de inhoud, voorbereiding en uitvoering van de projecten genoemd in de bijlagen I en II mer-richtlijn om te kunnen spreken van criteria en modaliteiten die bepalend zijn voor vergunningverlening
- geen kaderstelling + geen plan-mer-plicht ogv smb-richtlijn

15

Jurisprudentie

HvJ EU 24 februari 2022, ECLI:EU:C:2022:121 (effectueren project-mer-plicht deelvergunningen ; Waals Gewest)

- mer-richtlijn verzet zich er niet tegen dat een soortenonthefving wordt verleend voor uitvoering van een project dat valt onder die richtlijn ook als daarvoor geen MER wordt gemaakt ;
- als die ontheffing noodzakelijk is voor uit kunnen voeren project, maakt het onderdeel uit van de vergunningprocedure
- de voor het uiteindelijke mer-plichtige vergunningbesluit bevoegde instantie moet de mogelijkheid behouden om de milieueffecten ervan strenger te beoordelen dan in de soortenonthefving is gebeurd.
- is in Nederlandse regelgeving niet verzekerd

16

Dank voor uw aandacht!

Marcel Soppe
M: 06-53268414
E: m.soppe@soppegundelach.nl